

Dafydd ap Gwilym – CA5

Tasg 6: Cymharu cerddi

1.

Yr Aderyn Gwyn

Thomas, G. (1984) *Wmgawa*, Gwasg Gee: Dinbych (t. 21)

Yr Aderyn Gwyn

Aderyn mawr, aderyn gwyn
O'r dŵr i'r wawr yn esgyn
Aderyn gwyn o'r dŵr,
O'r dŵr yn ddwndwr disglair
I'r wawr, i'r wawr yn esgyn.

Llaeth, eira, ewyn; gwyn,
Gwyn, gwyn; aderyn
A chyrraedd ei adenydd
Dros aur y wawr yn estyn.
Aderyn gwyn ar doriad dydd
Yn ir o'r dŵr yn esgyn.

A'r byd, y byd o dano,
Y byd o dan 'r aderyn gwyn,
Y byd yn dechrau deffro,
Yn torri ma's yn lliwiau;
Ac yntau, yr aderyn gwyn,
I'r awyr bur yn esgyn.

Ac yna ergyd
Yn dryllio'r bore, malu'r byd.
Ffroen fetel gwn yn mygu,
A'r gwynder a'r aderyn
O'r bore hwnnw'n disgyn.

Ac yn yr hesg, y gwynt,
Y gwynt yn llesg yn troelli.
Awyr eglur, eglur; wag;
Ac ynddi'r gwynt yn troelli,
Y gwynt yn llest a phluen,
Un bluen waedlyd, wen.

Ystyriwch y gerdd hon gan Gwyn Thomas a chymharwch chi â chywydd 'Yr Wylan' gan Dafydd ap Gwilym.

Trafodwch, e.e.

- strwythur a mesur
- delweddau
- sain
- themâu
- ieithwedd

Ystyriwch y gerdd hon gan Gwyn Thomas a chymharwch chi â chywydd 'Mis Mai a Mis Tachwedd' gan Dafydd ap Gwilym.

Trafodwch, e.e.

- strwythur a mesur
- delweddau
- sain
- themâu
- ieithwedd

2. Nos o Dachwedd

Thomas, G. (1994) *Y Pethau Diwethaf*, Gwasg Gee: Dinbych t.21

Nos o Dachwedd

Mae'r goleuadau'n wlyb ar hyd y ffyrdd
A'r tywyllwch yn diferyd oddi ar y coed;
Yr haf a basiodd heibio.

Uwchben, yn bentwr, mae'r düwch
A'r awyr fel llenni wedi'u gollwng:
Yr haf a basiodd heibio.

Dilewyd gan amser arwyddion yr heulwen;
Yn y nos mae'r disgleiriadau ar goll;
Yr haf a basiodd heibio.

Ond mewn tai mae goleuadau,
Yn hen haf yn y ffenestri;
Yn rhwyll yr haearn yn y gratiau
Y mae melyn a chochni
Egni hen yr heulwen;
Ac yn llygad y teledydd
Y mae eliffant wedi'i grasu'n rychau
Ar ei gefn mewn dwr lleidiog yn chwarae
Dan olwg di-baid rhyw haf.

Yn dameidiau trwy dywyllwch,
Trwy fwrllwch yn llewyrchiadau
mae
Yr haf na phasia heibio.